

JOSEP GAUSACHS

I

Tantes d'escoles! I tants de pintors! I tantes d'exposicions! Tanmateix és cert. Però entre dogma i tendència, entre incendiària i bombers heus ací a les Galeries Laietanes un esperit finíssim, un dibuixant subtil, un temperament dur i graciós a la vegada, un pintor francament, decididament europeu, universal: Gausachs. A Gausachs, l'admirem des de les seves primeres produccions plàstiques o l'impressionisme? Cubisme? Superrealisme? Tant se val! Gira a la dreta? Tomba a l'esquerra? Què li fa! Tota la producció de Gausachs es mou dins un mateix pla. Tant si empra la «noble matèria» com si enganxa tuberies de plom als seus quadres, Gausachs manté les seves qualitats d'esquiador celest. Menys vel·leïtós que Dalí l'inèdit Dalí, malgrat tot! Menys dogmàtic que Miró, l'enginyós pessebrista astral. Quan Barcelona es deixondirà de les tenebres que de 1923 ençà (i encara dura) la submergeixen, les primeres clarors que il·luminaran la seva alba novella tindran la fràgil duresa de cinc o sis pintors que més estimem, entre els quals Gausachs.

Gausachs, o el dibuixant per a britànics naturalitzats a Barcelona. No diem el pintor, puix que ens referim exclusivament a la producció d'aquest artista datada a Hecho o Fecho (Pirineu Aragonès) a l'estiu de 1931 i exposada del 29 de novembre a l'11 de desembre a les Galeries Laietanes. Gausachs exposarà la seva pintura ben aviat a la Sala Parés.

[*La Publicitat*, 3-XII-1931]

II

Quan llegiu: «... la pintura es debat en espasmes agònics» s'esdevé que hi doneu la vostra conformitat per adhesió als corrents antipictòrics del constructivisme racionalista, o per reacció davant els quilòmetres de tela, de pintura inútil, que hom exposa d'un cap a l'altre de temporada a les galeries de Barcelona, o per esperit revolucionari advers a totes les tendències actuals de la pintura burgesa inclosa, ja hi ha qui ho ha dit, la pintura literària del surrealisme de l'escola de París. Si, menys radical en les vostres resolucions, vacil·leu, però, a donar categoria excessiva a la pintura moderna, s'esdevé que o passegeu escèptic davant tanta d'exhibició absurda, decidit, però, a aplaudir, si s'escau, els intents reeixits, o que exulteu tot d'una davant el miracle. Aquesta exultació, possiblement lírica no és cap censura, sinó al contrari, després d'assenyalar que no sou cap col·leccionista de l'espècie barcelonina amb característiques franques d'imbecil·litat precoç, pot produir-se, per exemple, davant les pintures exposades per Josep Gausachs a can Valenciano. No us atraurà ni el tema; això és, no us adonareu ni del realisme del paisatge ni de la semblança del retrat, ni de la melangia de les platges, ni de les carns regalimants dels bodegons. Us adonareu, com els qui presenciaren, a Manresa, la Davallada de l'Esperit Sant en forma de globus lluminós, que sou espectador, potser únic, d'un miracle: heus ací una pintura diríeu pintada amb pintura! ¿Amb quin material, doncs, deuen pintar la majoria dels «artistes» que exhibeixen llur magra nuesa pels carrerons obacs i obscens de les galeries d'art?

[*La Publicitat*, 20-V-1934]